

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่¹

FACTOR INFLUENCING OPERATIONAL EFFECTIVENESS SUFFICIENCY
ECONOMY VILLAGE MODEL, A CASE STUDY OF BANPONG TAPAMOK
SUBDISTRICT, LONG DISTRICT, PHRAE PROVINCE

ศราพงศ์ วงสารัตนศิลป์²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ (2) ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (3) ศึกษาปัจจัยด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มประชากร ได้แก่ ประชากรในบ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 186 คน โดยใช้การวิเคราะห์สถิติพรรณนา ด้วยค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติอนุมาน ด้วยการทดสอบแบบถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาตามสมมติฐาน พบว่า (1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

This research aims to study (1) the effectiveness of Sufficiency Economy Village Model in Banpong Tapamok Subdistrict , Long District , Phrae Province, (2) factor of leadership influencing the operation effectiveness Sufficiency Economy Village Model, (3) factor of participation influencing the operation effectiveness Sufficiency Economy Village Model. The population used in this study consisted of 186 members of Banpong Tapamok Subdistrict , Long District , Phrae Province. The research tools are the statistical questionnaire used to analyze the data such as percentage, frequency, mean, standard

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่

² นักศึกษาระดับปริญญาโท โครงการทวิปริญญาโทหลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ
สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดจันทบุรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

deviation, and multiple regression analysis. The hypothesis results were as follows: (1). Leadership factor influencing the operation effectiveness Sufficiency Economy Village Model statistically significant at the 0.05 level. (2). Participation factor influencing the operation effectiveness Sufficiency Economy Village Model statistically significant at the 0.05 level.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ผู้นำ เป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญเป็นอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์กร เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้นำที่ดีมักจะมีวิธีการชักจูงหรือทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ และพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการในการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และ สร้างโอกาสให้ประชาชน ที่อยู่ร่วมกันในรูปของส่วนบุคคลและกลุ่ม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่เข้าร่วมเพราะถูกบังคับหรือหวังผลตอบแทน และที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิต ความจำเป็น วัฒนธรรม และ ความต้องการของคนส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นหลัก

บ้านปาง หมู่ที่ 3 ตำบลต้าผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ เป็นชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนอกจากจะเกิดผลสำเร็จให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์แล้ว ยังส่งผลให้บ้านปาง ได้รับถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเภทหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” ประจำปี 2562 จากการประกวดผลงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจัดขึ้นโดยกรมการพัฒนาชุมชน ส่งผลให้ทำให้บ้านปาง เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของอำเภอลอง ซึ่งชุมชนมีความเข้มแข็งมีความสามัคคี มีการบริหารจัดการชุมชนได้ด้วยตนเอง สามารถดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง อีกทั้งยังได้รับการยอมรับเครือข่ายชุมชนบริเวณใกล้เคียง หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มประชาชน ซึ่งต่างก็ได้เข้ามาศึกษาและเรียนรู้การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านปาง ในฐานะหมู่บ้านต้นแบบที่ประสบความสำเร็จจากการพัฒนาชุมชน

ในขณะที่การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านปาง หมู่ที่ 3 ตำบลต้าผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ประสบผลสำเร็จนั้น (ระดับ “มั่งมี ศรีสุข”) พบว่าจากข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่า บัญชีรายชื่อหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2565 มีหมู่บ้านทั้งหมด 1,381 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่อยู่ในระดับพออยู่พอกิน จำนวน 828 หมู่บ้าน อยู่ในระดับอยู่ดีกินดี จำนวน 389 หมู่บ้าน และอยู่ในระดับมั่งมี ศรีสุข จำนวน 164 หมู่บ้าน จะเห็นได้ว่ามีหมู่บ้านอยู่ในระดับมั่งมีศรีสุข คิดเป็นร้อยละ 11.89 ของหมู่บ้านทั้งหมด (ฐานข้อมูลขนาดใหญ่การพัฒนาชุมชน, 2565)

จากประเด็นดังกล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสงสัยว่าสาเหตุใดที่หมู่บ้านแห่งนี้จึงประสบความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับรางวัลการประกวดผลงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประเภทหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ “อยู่เย็น เป็นสุข” พร้อมทั้งมีการบริหารจัดการหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอันมีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาหมู่บ้านอื่น ๆ ในการน้อมรับแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เป็นอย่างไร
2. ภาวะผู้นำชุมชนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ หรือไม่
3. รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การค้นคว้าอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ผู้วิจัยทำการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ ดังนี้

ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของการทำงาน

ความหมายของประสิทธิผลของการทำงาน

ประสิทธิผล ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสำเร็จหรือผลลัพธ์

Fiedler (1967) ได้ให้ความหมายของ ประสิทธิผล ไว้ว่า การที่กลุ่มหรือองค์กรสามารถทำงานหรือกระทำการใด ๆ ที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถื่อนั้นเป็นประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มหรือองค์กร

Steers (1977) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผล คือ การที่ผู้นำได้กระทำการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ภรณ์ กิรีติบุตร (2558) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลขององค์กร คือ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด โดยไม่สร้างความกดดันให้แก่คนในองค์การ การวัดประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการและเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ความสามารถในการผลิต ความยืดหยุ่น การปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ โดยไม่เกิดความขัดแย้งกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การ

ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

คุณลักษณะภาวะผู้นำ

Bass (1994) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำที่ดีว่าควรมีคุณลักษณะ 6 ประการ ดังนี้

1. คุณลักษณะทางร่างกาย ประกอบด้วย รูปร่าง อันหมายถึง น้ำหนัก ส่วนสูง รวมไปถึงความแข็งแรงของร่างกาย

2. คุณลักษณะด้านภูมิหลังทางสังคม ประกอบด้วย สถานภาพทางสังคม การศึกษา ซึ่งการที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีก็จะเป็นข้อได้เปรียบในเส้นทางของการเป็นผู้นำ

3. คุณลักษณะด้านสติปัญญาและความสามารถ ประกอบด้วย ผู้นำต้องมีความรู้ มีทักษะในการพูด ปฏิภาณไหวพริบดี อีกทั้งยังต้องมีคุณพินิจที่ดี

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น ความมั่นใจในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีความอดทนต่อความเครียด

5. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ประกอบด้วย ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน มีความรับผิดชอบ

6. คุณลักษณะทางสังคม ประกอบด้วย เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม มีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นผู้มีเสน่ห์ สามารถดึงดูดหรือโน้มน้าวใจคน

ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

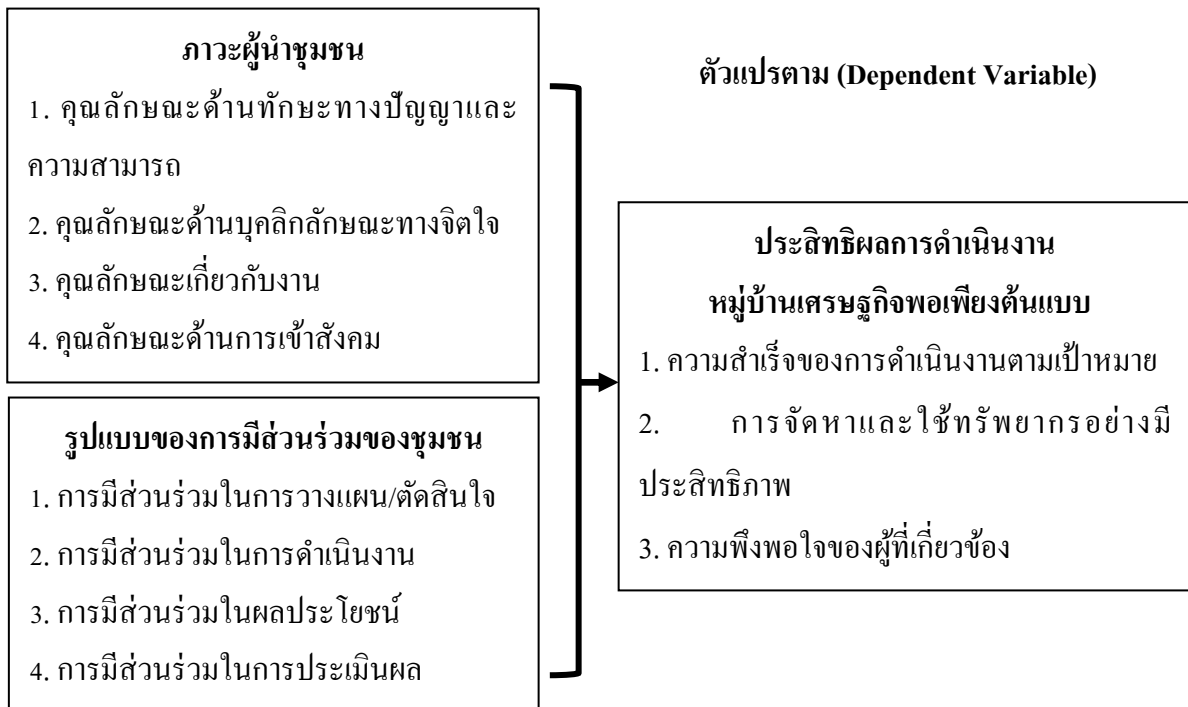
Cohen and Uphoff (1980) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ

(Independent Variable)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่” ได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis Approach) กำหนดตัวแปรต้นและข้อคำถามในแบบสอบถาม ตามกรอบการวิจัยที่ได้จากทฤษฎี โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) สํารวจความคิดเห็นของประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เพื่อสำรวจตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรอาศัยอยู่ในบ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 349 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 186 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน
2. ปัจจัยด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบสอบถามปลายปิด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลภาวะผู้นำชุมชน เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำชุมชนของบ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 16 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถออกความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้

สำหรับแบบสอบถามส่วนที่ 2 , 3 และ 4 โดยออกแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

เป็นการหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา แนวคิด สำนวนภาษา และการใช้ข้อความที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการปรึกษา และสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคำถามแต่ละข้อ ต่อจากนั้นจึงทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้เหมาะสม ก่อนนำไปทดสอบความน่าเชื่อถือของ เครื่องมือกับกลุ่มทดสอบ

ความน่าเชื่อถือได้ (Reliability)

หลังจากที่ทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Pilot test) กับกลุ่มทดสอบ โดยมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน ก่อนการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยใช้เทคนิคการวัดความสอดคล้องของ แบบสอบถาม (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เพื่อตรวจสอบความแม่นยำ และความเหมาะสมของแบบสอบถามเพื่อสามารถสื่อสารให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ ตรงกัน ซึ่งหากค่า Alpha ที่ได้มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง โดยได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.919

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) จัดทำหนังสือแนะนำตนเอง รวมถึงวัตถุประสงค์การดำเนินการวิจัย เพื่อขออนุญาตต่อ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านปง หมู่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูล
- 2) รวบรวมข้อมูล และจัดส่งแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่บ้านปง หมู่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จนครบ จำนวน 186 ฉบับ เพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

- 1) วิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) วิเคราะห์ระดับระดับปัจจัยรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
- 3) วิเคราะห์ระดับระดับปัจจัยประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential statistic)

สถิติอนุมานที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรในแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการทดสอบเพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ $p < 0.05$ เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชนและด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา : บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 90 คน คิด เป็นร้อยละ 48.39 และมีอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 123 คนคิดเป็นร้อยละ 66.13

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.61, SD. = 0.32) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาและความสามารถ มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะด้านการเข้าสังคม ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะทางจิตใจ และด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ตามลำดับ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.52, SD. = 0.44) โดยเมื่อทำการพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน/ตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามลำดับ

4. ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.66, SD. = 0.37) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความสำเร็จของการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดหาและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านความพึงพอใจผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาและความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และ คุณลักษณะด้านการเข้าสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ มากที่สุด คือ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ($\beta=462$) รองลงมา คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะทางจิตใจ ($\beta=0.311$) คุณลักษณะด้านการเข้าสังคม ($\beta=0.152$) และ คุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาและความสามารถ ($\beta=0.149$) ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 2 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน/ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ บ้านปง หมู่ที่ 3 ตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\beta=0.350$) รองลงมา การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\beta=0.258$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\beta=0.192$) และ การมีส่วนร่วมในการวางแผน/ตัดสินใจ ($\beta=0.186$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยและให้ความสำคัญกับด้านคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาและความสามารถมากที่สุด ดังนั้นในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนควรมีการมุ่งเน้นไปที่ด้านความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้เหตุผล และข้อมูลเพื่อให้มีดุลยพินิจในการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม มีวิสัยทัศน์กว้างไกลพร้อมทั้งยังมีความ

เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และพัฒนาทักษะในสื่อสาร แต่ทั้งนี้ก็ต้องพัฒนาศักยภาพในด้านบุคลิกลักษณะทางจิตใจ และด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และด้านการเข้าสังคม ควบคู่กันไปด้วย เพราะลักษณะภาวะผู้นำเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิผล

1.2 ปัจจัยด้านรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะเมื่อชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเสมอภาคกันแล้วก็จะทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้นในขั้นตอนการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันนั้นควรมีการแบ่งปันกันอย่างเสมอภาค ซึ่งจะให้บุคคลในครอบครัวยอมรับถึงผลที่เกิดจากการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นการพัฒนาในทางที่ดี ผลประโยชน์ที่ได้รับทำให้คุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ดีขึ้น เช่น การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ช่วยให้เกิดผลดีต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างยั่งยืน เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 กำหนดนโยบาย หรือแนวทางการในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนให้มีคุณลักษณะของผู้นำชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2.2 กำหนดแนวทางการดำเนินงาน การส่งเสริมกระบวนการของการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรดำเนินการศึกษาปัจจัยที่การดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล หรือมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังควรทำการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบสำหรับหมู่บ้านและชุมชนต่อไป

4. ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

4.1 ทำการศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพิ่มเติม เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทรัพยากรในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อให้สามารถที่จะพัฒนาผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

4.2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

บรรณานุกรม

- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1980). Participation' Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity, *World Development*, (8): 223-227.
- Bass, Bernard M. , and Bruce J Avolio. "Transformation Leadership and Organizational culture." *Public Administration Quarterly* 17, 1(1993): 112-122.
- _____. *Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership*. Thousand Oaks: Sage Publications, 1994.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management: Concept, Theory and Implementation*. Atlanta G. : Georgai State University.
- Fiedler, Fred E. *A Theory of Leadership Effectiveness*. New York : McGraw-Hill Book Company , 1967.
- Gibson, J. L. & Others. (1988). *Organizational : Behavior, Sstructure, Process*. 3 rd ed. Dallas; Texas : Business Publications, Inc.
- Khiawlie, J. (2017). *Leadership and Community Leadership for Development*. Source <https://www.l3nr.org/posts/448872> Searched on June 11, 2560.
- Michelle Holverson. *Effective Leadership in the 21st Century*. accessed January 17, 2020. Availabla from <http://www.leadingtoday.org/Onmag/sepoct04/mh-sepoc04.htm>
- McClelland, David C. *Business Drive and National Achievement*. New York : D. Van Nostrand, 1962.
- Steers. R.M. *Organization Effectiveness: A Behavioral View California*: Goodyear Publishing Company, 1977.
- Yukl , Gary A. *Leadership in Organization*. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1998.
- ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2528). รัฐประศาสนศาสตร์ (ทฤษฎีและแนวการศึกษา ค.ศ. 1887 - 1970). กรุงเทพฯ: เทพนิคการพิมพ์.

รุ่ง แก้วแดง. 2540. ประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา ประมวลสารระชุดวิชาทฤษฎีและ
แนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 11.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.

รัชนิกร อินทเชื้อ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายการจัด

การศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์,
2554.

วิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจ

พอเพียงต้นแบบ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี. วารสารศิลปศาสตร์ประยุกต์, 11(1), 39-50.

สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ

จิตอาสาในองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร กรณีศึกษา : มูลนิธิแสงธรรม ส่องหล้า กรุงเทพมหานคร.
การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.